

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 4 *
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 *
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 *

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap s hetű s
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kezeskedik a kéziratok visszafeladására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 16.

Kultusz vita.

Mióta a liberálisizmus a vallástalan-
 sággal szövődött, sőt egyenesen fel-
 olvadt benne s a liberális érzés hőmérője
 gyanánt a vallástalanságot használják,
 azóta megszűnt vezéreszme lenni a libe-
 rálisizmus. Pusztta cégéztábla lett, melynek
 népszerű firmája alatt hitvány párti-árakat
 sóznak balekek nyakába.

A liberális párt is megszűnt. Klikkek
 csapatja lett, melyet a vallás iránti kö-
 zönyösség tart össze, melyek marakodnak,
 áskálódnak egymás ellen a hatalom ke-
 gyéért s ha sebet kapnak a konzert folyó
 marakodásban, a vallási érdekből tépnek
 le egy darabot eltakarására gennyedő
 sebüknek.

Igy jött be az egyházpolitika, mely a
 szabadelvű párt mély sebeire tapasz gya-
 nánt lett kötve s valóban évekig ennek
 hatása alatt szünetelt az ellenőrzés a
 szabadelvű gazdálkodással szemben.

Ugyancsak a bátorság és eszme hiányt
 volt hivatva pótolni kulturánk terén az
 iskolák államosítása. Ez által egy tapodtat
 sem haladt a magyarság ügye. A nemze-
 tiségi iskolák mind meg vannak, de
 katolikus iskola erőszakkal is az állam
 kezére jutott.

Ez is liberális cselekedet persze s e
 nyomoruságos eljárás mellett, mert egyház-
 ellenes volt, nem törődött vele senki,
 hogy iskoláink nemzeti missziója semmi.
 A magyar vidékek iskoláiban persze ma-

gyarok az érzelmek, a szászokében szá-
 szok, tótokében tótok stb.

A liberális kultur-politika eredménye
 egy csomó magyar vidékbeli katolikus
 iskola államosítása és egy április 11-iki
 iskolai ünnep, melyet a kényszerűségből
 előadó tanár sem ért meg, hogy mire
 való.

De ha ily kevés az építés, hisz a
 doktorátus körüli pepecselést és a halva
 született egységesítést csak nem lehet
 alkotásnak nevezni; rombolás óriási
 történt.

Régen józan gondolkozásu, latinul
 beszélő, testedzett ifjuság került ki a
 középiskolákból, ma rövidlátó, felületes,
 túleröltetett anyag az eredmény. Renge-
 teget magoló, alaposan mit se tudó s
 mindenben kotnyeleskedő embereket nevel
 tanítási rendszerünk.

És hogy ez általában így van és így
 marad, azt biztosítják a tankönyv-gyárak,
 ezek a szellemi Schickedanzok, kik évről-
 évre új tankönyveket adnak ki, tele a
 régi hibákkal és emészthetetlen stilussal —
 de hát miniszteri atyafiság terjeszti feléjük
 védő kezét.

Ez a kimerült, alaposág nélküli ember
 tömeg aztán persze nem értelmi, hanem
 érzéki szórakozásra vágyik és ezt kap
 bőven.

Az egész világ szemét ládája lett szini
 irodalmunk, hol a szellemet a vetkezések
 képviselik, az imádott zengzetes magyar
 nyelvet pedig olyan mondások, a mely-
 neket csak némileg is jó társaságokban
 okvetlen el szokás hallgatni.

Irodalmunk a külföldi szemét hatása
 alatt, veszedelmesen pornografikus irányu
 lett s ha valami erkölcsi tenden-
 zciájuk van is iróinknak ezt a csöpp
 erkölcsöt meghengergetik először a natu-
 ralizmusnak büzhödött pocsolyájában, hogy
 a kedvelt szag hatása alatt be vegye a
 publikum. Vagy talán még helyesebb, ha
 azt mondom, hogy a rengeteg trágárság
 mellett egy csöpp erkölcsöt is tesznek
 darabjukba, hogy az legyen az a szög,
 mely az egész rongyot tartja.

Nagy alkotások megszűntek szellemi
 életünkben s hogy egyhamar ne is legye-
 nek, arról gondoskodnak a felburjánzó
 lapok, melyek tárczáikban apró pénzre
 váltják a fejlődő nagyobb talentumot.

Művészetünkre Kálmán király szavait
 cizálhatjuk.

Mutatja minden pályázat eredménye.
 De ez se csuda. Éppen most löplezi le
 az ellenzék, hogy művészeti uton is
 hogy megyen a liberális gazdálkodás.
 Fen tartanak művészeti tanács czimen
 hatalmas fizetés és perczent mellett egy
 klikket, kik a zsirosabb vállalatokat el-
 kaparják, a jobb terveket érvényre jutni
 nem engedik. Ez a klikk a Baumgar-
 ten, Herczog, Schickedanz társas-czég.

Ugyan így megyen a muzeum fejlesz-
 tés is. Amit másutt kiállítani se enged-
 nek, azt nálunk meg veszi Wlassics ur,
 mert hiszen csak kell egy helynek lenni,
 hol minden le helyezhető. A Zichy »Pusz-
 titás«-át vették most meg, melyre maga
 az előadó is megjegyezte, hogy nem
 kiállításra való, hanem depóba kerül.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A zászlótartó.

— Daudet Alfonz után francziából. —

I.

A sereg harcban állott egy vasuti töltés-
 sen és czéltáblául szolgált az erdő alatt arc-
 vonalban felállított porosz hadtestnek. Nyolcz-
 van méternyi távolságból tüzeltek egymásra. A
 tiszték hiába parancsolták, hogy hasaljanak le,
 senki sem akart engedelmessé válni és a büszke
 csapat zászlaja köré tömörülve állta a sarat.
 A lenyugvó nap fényes ég alatt a sarat
 kalászból álló gabona, a haragosan zöldelő
 rétség és a kavargó, szürke füstfelleggel bele-
 pelt embertömeg egy rettenetes orkán első
 forgószélétől megtépett ijedt csoportozatot ké-
 pezett.

Mert golyózápor hullott ám a töltésre! —
 Egyebet sem lehetett hallani, csak a sortüz
 ropogását, az árokból felvontatott ágyuk
 tompa dübörgését és a harczmező egyik végé-
 től a másikig átszűrődő golyók zugását, mely
 olyan volt, mint egy roppant ijra kifeszített
 húr zengése. Időnkint a fejek fölé emelkedő

zászló, melyet a lecsapó bombák szele lobog-
 tatott, elfütt a löporfüst ködében; ilyenkor meg-
 meg harsant egy büszke, parancsoló hang, mely
 tulharsogta a sortüz ropogását, a haldoklók
 hörgését, a sebesültek szikozódását: »A zászló-
 hoz gyermekeim, ne hagyjátok lobogótokat!...«
 Most egy tiszt, mint a rohanó felhő az égen
 előre ront és a hősi jelvény, mely már
 lehanyatlott, újra diadalmasan lobog a küzdők
 felett...

Huszonkét-szer hanyatlott alá! Huszonkét-
 szer ragadták meg a haldokló kezétől még me-
 leg zászlórudat, hogy újra fennen lobogtassák;
 és midőn a nap lenyugodott, amikor a büszke
 seregből megmaradt maroknyi ember lassan-
 ként harczolva visszavonult, a zászló rongya
 volt csak Hornus káplár kezében, aki a huszon-
 harmadik zászlótartó volt e napon.

II.

Hornus káplár vén, három kapitulációt
 végig szolgált baka volt, a nevét alig tudta
 leírni és husz esztendő alatt szerezte meg az
 alkizti paszományt. A talált gyermek minden
 nyomorusága, a kaszárnya minden durvasága
 meglátszott alakosny, makacs homlokán, borny-
 tól megöröyedt hátán, öntudatlan, glédához

szokott járásán. Aztán egy kicsit hebegett is,
 de hogy valaki zászlótartó lehessen, ahhoz nem
 kell ékesszólás. Azon csata estéjén ezredese
 így szólt hozzá: »Nálad van a zászló, fiam?
 Jól van, őrizd tovább.« És szegényes, tüztől,
 vihartól átjárt harci köpenyére a markotá-
 nyosnő mindjárt alhadnagyi paszományt tűzött.

Ez volt egyetlen büszkesége alázatos éle-
 tének. Hirtelen kiegyenesedett az öreg har-
 czos alakja ezóta. A szegény ördög, a ki
 eddig görnyedt háttal, földre szegzett szemek-
 kel járt, büszke alak lett, szemei zászlaja
 rongyán függtek, lobogtatta, hogyha fuji a
 szellő, magasra emelte halál, árulás és vissza-
 vonás fölé.

Sohasem láttatok boldogabb embert, mint
 a milyen Hornus csatanapokon volt, mikor
 zászlaja rudját két kézre fogva átszellemülten
 hordozá. Nem beszélt, arcizma sem rándult.
 Ünnepiesebb volt, mint egy lelkész, a ki szent
 ereklyét hordoz. Egész élete, egész ereje a
 zászlórúd köré fonódó ujjaiában összponto-
 nult és nézte kihívóan, gögösen aranyos, golyóktól té-
 pett lobogóját, mintha az akarná mondani a
 poroszoknak: »Jertek, próbáljátok meg elvenni
 tőlem!« Senki sem próbálta meg, még a halál
 sem. Borny és Gravelotte vérengző csatái után
 még fenlobogott a véres, rongygyá tépett,

BOROS I.

órás és ékszerész

ajánlja dús választéku raktárát a n. é. közönség szives figyelmébe,
 a hol is mindennemű arany és ezüst ékszerek, különféle zseborák
 és a legváltozatosabb kivitelű inga-órák a legjutányosabb árak mellett szolgáltatnak ki. Ugyancsak minden e
 szakba vágó javítások a legolcsóbb árak ellenében eszközöltetnek.
 A tisztelt vevőközönség becses pártfogását kéri mély tisztelettel

BOROS I. órás és ékszerész.

Tegyük a Piombó botrány mellé. Mindez azonban nem baj. A kozmopolita szellem terjed, a nemzetiségek erősödnek, a klikkek el ölik a talentumot, de mindegy. Wlassics liberális, hisz leverette az egyetem faláról a keresztet — tehát bizalmat neki. A nemzeti kultúra pedig hadd forogjon tovább — keserű levében.

P—y.

Az indemnity és a kvóta.

Politikai körökben érdekesen magyarázzák azt a nagy készséget, amelyvel Széll Kálmán a pénzügyi bizottság ülésén hozzájárult ahhoz az indítványhoz, hogy az indemnity nem egy, de két hónappal hosszabbítsák meg. Eszerint a miniszterelnök urnak egyáltalán nem kellemetlen a költségvetési vitának oly szertelenül hosszúra való elhúzódása, sőt ellenkezőleg, nagyon is kapóra jött neki. Éppen ezért nem is tett kísérletet a kormányparti képviselők szóoklati kedvének korlátozására. A dolog hübeere ugyanis az, hogy a most fennálló kvóta érvénye ez év június 30-án lejár s addig, mint azt az 1867. XII. törvény-cikk megszabja, az ügyet nemcsak a két kvóta-deputáczióknak, hanem a két parlamentnek is tárgyalnia kell, sőt határozatot is kell róla hoznia. Nyilvánvaló azonban, hogy ez az osztrák Reichsrathban nem történhetik meg. A 67-es alkotmánynak ezt a megbicczesését Széll Kálmán tehát úgy látná megkorrigálva, hogy a budget-tárgyalás elhúzódása következtében a magyar országgyűlés se jöjjön abba a helyzetbe, hogy a kvóta-javaslatot idején tárgyalhassa. Ez szolgálna azután igazolásul arra, ha a kvóta megállapítása megint a törvényes előzmények megtartása nélkül, legfelsőbb döntéssel fog bekövetkezni. Ezért fogadta oly készséggel Széll Kálmán a kéthónapos indemnity-meghosszabbítást, mint amely kiválóan alkalmas a kifogyhatatlan budget-szónokok újabb animálására. — Így beszéltek ezt politikai körökben, s a dolog elég érdekes, hogy följegyezzük.

A vidéki városok pusztulásának oka.

A városok között Nagyvárád volt az első, amely rámutatott arra a szomorú igazságra, hogy a magyar vidéki városok nem bírnak kellőképp fejlődni, mert nemcsak azzal kell megküzdödni, hogy önmagukra vannak hagyva s csak önjerejükre támaszkodhatnak, hanem ezen felül az állam maga hajtja a pusztulásba.

A közigazgatást megnehezíti s iszonyuan megdrágítja a sok állami funkciók teljesítésével, amelyet a városok nyakára kényszerít, anélkül, hogy csak némi támaszt nyújtana azok elviselésére. Pedig elvitázhatatlanul a vidéki városok a magyar kultúra és gazdasági élet fókuszpontjai.

A ezen irányban megindított mozgalom eredménye az a megdöbbentő őszinteséggel és kétségbevonhatatlan igazsággal megokolt felterjesztés, a melyet Győr városa intézett a magyar városok nevében a kormányhoz. A felterjesztés a következő kérelemmel végződik:

Miután a törvényhatósági városoknak életkérdése, hogy vagyoni viszonyaik rendeztessenek, aránytalan terheik könnyítessenek, együttes szóval, érdekeik és velük együtt Magyarország kulturájának, iparának és kereskedelmének megóvása céljából kéri, hogy a városok vagyoni viszonyai mielőbb, de legfeljebb azon idő alatt, míg az 1899. évi VI. törvény-cikk hatálya tart, törvényileg rendeztessenek, az állami közigazgatás teljesítése folytán előállott terhes költségek pedig a városoknak megtéríttessenek.

Meggyilkolt miniszter.

Az orosz belügyminisztert, mint Pétervárról jelentik, tegnap meggyilkolták. Ez egy év alatt már a második miniszter Oroszországban, a ki a diákok bosszujának esik áldozatul. A múlt évben tudvalevőleg a közoktatásügyi minisztert szurta le egy diák, tegnap meg Sipiaigin belügyminisztert lőtte agyon egy Balzanev nevű egyetemi hallgató. Természetes, hogy eme büntettek következtében az egyetemi hallgatók sorsa csak rosszabbodni fog, de mindenesetre gondolkozóba fogja ejteni a kormányt, hogy tovább is üldözze-e az egyetemi hallgatókat. Ez a büntetést különben mindennél jobban bizonyítja, hogy hová fajultak az állapotok Oroszország-

ban. A csár birodalmából csak elvétve érkezik megbízható hír az eseményekről, de az utóbbi időben a zavargások egyes városokban oly mérveket öltöttek, hogy maga a kormány tett azokról közlé hivataltos jelentéseket. Ezekből kitetszik, hogy a munkások és diákok együtt éreznek és cselekednek a zsarnoki kényuralom ellen.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 16.

Gróf Apponyi Albert elnök megnyitja az ülést.

Kiseb elnöki bejelentések után

a kultusztárca

folytatólagos tárgyalása következett.

Melcer Vilmost rövid felszólalásra az készíti, hogy Werner képviselő a német nyelvű tanintézetekről beszélve, nagy kedvteliséggel ismét végigsuhintott rajtuk. O a vádakát visszautasítja. Az a tankönyv, amelyet kifogásolt, miniszteriumi jóváhagyással lett bevéve a tanintézetbe.

Azok a német iskolák, bár nyelvük idegen, de a hazaszeretet ellen nem vét. Szerinte Werner képviselő alaptalanul támadott meg egy tantestületet. Sőt egy egész felekezetet és nemzetiséget. Az elhangzott vádakát visszautasítja áttér az 1848. XX. t.-cz. kérdésre. A miniszter válaszával teljesen egy véleményen van s a javaslatot nem, a költségvetést elfogadja.

Wlassics miniszter válasza.

Wlassics Gyula: Az eddig elhangzott beszédekre és megjegyzésekre akar válaszolni. A vita során kidomborodott az, hogy a dotációt keveslik s kevés az ipari és kereskedelmi oktatás. O elhiszi azt, hogy a bírálat egy részt nem igazságtalan, de nem hibás ebben. Mikor ő lelkes felbivást intéz a szülőkhöz, hogy gyermekeiket az ipar és kereskedelmi pályákra is neveljék, akkor a képviselők beszédeiben egy hatalmas anyagot találunk arra, hogy: ej, ráérünk arra még, majd ha lesz ipar, lesz kereskedelem. Hát ez nem helyes. Mert nem azt kell megvárni, hogy előbb meglegyen az ipar és kereskedelem, hanem igenis ez uton lendíteni fel azt. (Helyeslés).

golyóktól átluggatott lobogó és még mindig a vén Hornus hordozá.

III.

Eljött a szeptember; a sereg Metz alá ért. Elkövetkezett az ostromzár és a hosszú tespedés a fertőben, a hol az ágyuk berozsdásodtak, a hol a világ első hadserege szétzillesztve a fejtelenség és az élelmiszerek hiánya által eh-halállal pusztult, láztól hullott el a sánczok mögött. Sem a vezérek, sem a katonák nem reméltek már, csak Hornus bizott még. Ronnyos trikolorja mindent pótolta nála, a mig azt látta, semmit sem hitt veszve. Mivel hogy nem harcoltak, az ezredes házában volt a zászló, Metz egyik külvárosában. A derék Hornus mindig vele gondolt. Mikor beleunt a vágyakozásba, elfutott megnézni, helyén van-e a szent jelvényt s midőn erről meggyőződve sátrába tért, álmódott diadalmas csatákról, melyekben zászlaja győztesen lobogott a szétzilált porosz hadsereg felett. Bazaine tábornok egy napi parancsa halomra döntötte ábrándjait. Reggelre kelve Hornus az egész tábornok forrongásban találta; a legénység izgatottan csoportosult, a düh és kétségbeesés kiáltásait hallatta, ökölbe szorult kezekkel fenyegetőzött, dühének áldozatot keresett! »Fogjuk el!« »Lőjük agyon!« kiáltozák. És a tiszték nem vetették közbe magukat. Félre vonultak, lehorgaszított fővel, mintha szégyelnék magukat embereik előtt. Hát valóban szégyenletes is volt ez. Százötvenezer jól

fégyverzett, harcra képes katonának olvasták fel a tábornok parancsát, mely kardcsapás nélkül átadja őket az ellenségnek.

— És a zászlók? — kérde Hornus elsápadva. A zászlók átadatnak fegyverekkel és mindazokkal együtt, ami még megmaradt a felszerelésből . . .

— Mennydörgős istennyila! — hebegé a szegény ember — az az enyém, soha sem lesz az övék. — Es futni kezdett a város felé.

IV.

Itt is nagy levertség uralkodott. Nemzetőrök, polgárok, őriáratok zúgtak, háborogtak. Küldöttségek jöttek-mentek reszketve, sápadtan a tábornokhoz. Hornus nem látott, nem hallott semmit. Önmagához beszélt, miközben végig futott a külváros utcáin.

— El akarják ragadni a zászlómat! . . . Lehetséges ez? . . . Tehetik ezt? . . . Adja a poroszoknak ami az övé, aranyos hintajait, szép mexikói edényeit . . . De az én zászlómat! . . . Becsületemet . . . Életemet! . . . Megoltalmazom akárki ellen . . .

E rövid mondatokat a futás és hebegő beszéde még szaggatottabbakká tették; de jól meggondolta az öreg: elragadni a zászlót, a tábor közepébe vinni és a porosz sereg szívébe nyomolni mindazokkal, a kik követni akarják; ez volt a szándéka.

Mikor odaért, be sem bocsátották. Az ezredes, a ki maga is dühöngött, senkit sem

akart látni . . . de Hornussal nem lehetett okoskodni. Káromkodott, ordított, döngötte a vasrácsot: »A zászlómat . . . a zászlómat akarom.« Végre kinyitott egy ablak:

— Te vagy az, Hornus?

— Igen, ezredesem.

— Az összes zászlók az Arzenálban vannak, csak oda kell menned, ott majd kapsz a tiedről elismervényt . . .

— Mit? Elismervényt? . . . Mi az?

— Ez a tábornok parancsa . . .

— De ezredes ur! . . . — A vén Hornus tántorgott, mint egy részeg.

— Elismervényt . . . nyugtát . . . — ismétlé gépiesen. Aztán megint elkezdett futni s csak arra gondolt, hogy a zászló az Arzenálban van és hogy azt neki minden áron vissza kell onnan szereznie.

V.

Az Arzenál kapui tárva-nyitva voltak, hogy a porosz társzekerék, melyek az udvaron sorjában állottak, kiferjenek rajtuk. Hornust, mikor bement, borzadály járta át. A többi zászlótartók mind ott voltak, negyven, vagy ötven megtört, haligatag tiszt; a sötét szekerek szétlő esőben, a mögöttük földetlen fővel álló emberek: mintha temetés lett volna.

Egy szögletben Bazaine seregének összes zászlai halomban hevertek a sáros kövezeten. Legszomorubb látvány volt ez a néhány tépett selyem rongy, az aranyos rojtok a faragványos zászlóudak, e dicső jelvények földre dobva

Egy másik vád is hangzott el, hogy kevés az ellenőrzés. Hát ő addig is, most is arra törekszik, hogy az ellenőrzést fokozza. Ezért lassanként kimeríti a tanfelügyelőket az irodai foglalkozástól és az ellenőrzést fognak inkább szorítkozni. A középiskolákat illetőleg az ellenőrzés ott nem eshetik kifogás alá. Ami a tulterhelésre vonatkozik, állíthatja, hogy tantermi tulterhelés nincs. A tulterhelés csak egyes professzorok eljárásaiból keletkezhetik, kik rosszul kezelik a methodust. A német nyelv tanítását a középiskolákban szükségesnek tartja s nem helyesli, hogy fanatizáljanak vele, különben az új tanterv azt tartja szem előtt, hogy közvetlen beszélgetési modort használjanak a német nyelv tanításánál, mert azt el kell ősmerniök még a függetlenségieknek is, hogy nekünk a német nyelvre szükségünk van. Hiszen, a mint a kimutatásban láttam, maga Bizony Akos és Molnár Jenő képviselőket is a Szepességre adták szülei német nyelvre. Bizonyára, nem egyedüli eset ez. Csernoch képviselő felszólalására reflektálnia kell, bár lehet, hogy ez ártani fog a képviselőnek a kerületében. (Derültség.)

Csernoch: Nem árt! Csak tessék!

Wlassics: Majd mindjárt megmondom. Nagyon helyesen mondta Csernoch képviselő és tanulhatunk tőle Temesvárt és Szegeden is, hogy nem helyes az a törekvés, hogy egyik felekezet a másik felekezet növendékeit elakarja hódítani vagy a maguk ritusát rá akarja kényszeríteni. Ami a szegedi zászlószentelési esetet illeti, arra nézve egyszer s mindenkorra, hogy mindenki érthessen belőle: *állami intézetnek zászlóját egy felekezetnek beszentelni nem szabad* s ezt meg nem engedi. (Helyesítés.)

A népközlőkben a hazai földrajz és történelem tanítására különös figyelmet fognak fordítani.

Az oktatás decentralizációjának nem elengedése, csak hogy az adminisztratív decentralizáció legyen. Sőt tovább megy. O a kulturát egészen decentralizálni akarja. Vidékeken erős gőczpontokat akar teremteni a kulturának. Szemere nagyon szép beszédet mondott. Különösen megkapó és festőies volt az a rész, hogy a Kárpátok alján, vagy a Balaton mentén állítsunk fel egy *harmadik egyetemet*. O a harmadik egyetem felállítására eszméjének nem ellensége, sőt örvendene, ha mielőbb létesülhetne, ámde még nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ezt megtehessük. Nagyobb szükség van most arra, hogy a jogi szakoktatás reformját mielőbb keresztül vigyük.

Szivák képviselő a műemlékekről szólott s a múzeumra vonatkozólag emelt kifogásokat.

esőtől, sártól szennyesen. Egy irodatiszt szavára egy-egy zászlótartó lépett elé, hogy az elismervényt átvegye. Két morogva, érzékellen porosz tiszt ügyelt fel az átadásra.

És ti elmentetek, szent, dicső foszlányok, kibontott rongyaitokkal söpörtétek a kövezetet, mint tört szárnyu madarak. Elmentetek, ti beszenyenezett dicső jelvények és mindegyiketek egy darabot vitt magával a haza szent testéből.

— Hornus, a tieden van a sor... Hivnak... menj az elismervényedért...

Ott feküdt előtte a zászló. Az övé volt a legszebb, a legrongyosabb mind között... Es midőn viszontlátta, azt hitte fenn van a töltésen, hallotta a golyók vészés süvöltését, az ágyuk tompa dübörgését, az ezredes harsogó parancsszavát: *»A lobogót gyermekeim!...»* Majd huszonkét társának véres árnya vonult el lelki szemei előtt és látta önmagát, a huszonharmadikat, amint előreront, hogy megragadja az aláhanyatló zászlót. Megesküdütt akkor, hogy védi mindhaláláig. És most...

Midőn erre gondolt, szive vére mind a fejébe tolt, itasan, örülten a porosz tisztre rohant, elragadta tőle drága jelvényét, két kézre fogta, hogy fennen lobogtassa, mint akkor s kiáltott: *»a zászlóhoz, fiuk!...»* de a hang torkán akad. A nyomasztó, halálos csendben nem lobogott a zászló, nem lengette a halál szöle sem, mely a vén zászlótartót lesújtotta.

Ezzel szemben azt válaszolhatja, hogy a műemlékek összeírása folyamatban van, de azoknak beszerzését csak igen lassan, fokozatosan eszközölhetik, mert nincs rendelkezhető pénz. O ezt kiegyenlítő az ország múzeumait és könyvtárait íratta össze. A múzeumot illetőleg nem lehet panasz. O mindent elkövet annak emelésére, fejlesztésére és múzeumunk egymás tekintetben olyan, hogy bátran kiállja a versenyt a külföldiekkel is. Most is fog egy ritka gyűjteménnyel szaporodni, melyet hazánk fia Biró Lajos gyűjtött s mely elismeréssel találkozott a külföld tudósai előtt is.

Az 1848. XX. t. cz. iránt beadott javaslatra vonatkozólag (Halljuk! Halljuk!) fenntartja multkori kijelentését, hogy azok, kik a törvényt akkor készítették, nem erre gondoltak. Különben a kormány behatóan fog foglalkozni ez ügygel s azt hiszi, hogy a javaslat benyújtók meg lesznek elégedve az ajánlatára: a kormány a budget keretében évente egy bizonyos összeget vegyen fel a czélra s ezt akár törvényt is fixirozza. (Helyeslés.) Molnár Jánosnak a *felekezeti-kültség eltörlése* dolgában tett határozati javaslatát nem fogadja el. A kormány nem protegálja a felekezeti-kültséget, de védi a lelkiismereti szabadságot. Zichy János gróffal sem ért egyet, mert neki az a meggyőződése, hogy a nemzeti kultúrát nem a felekezeti, hanem a nemzeti alap fogja biztosítani. Bizony Akos kikelt a kormány omnipotenciája ellen a tanügyi téren. Erre nézve csak azt mondhatja, hogy aki a magyar állam kiépítését, kialakulását, fejlődését óhajtja, annak nem lehet kívánsága, hogy megkösse a kormány kezét. (Zajos helyeslés, tetszés és taps a jobbon és középen.)

Bizony Akos: Személyes kérdésben kér szót. Szavait félreértették. Ellenkezőleg ő az államosításnak a híve s azt mondotta, hogy az állam helyesen jár el akkor, midőn a nemzeti iskolákat államosítja. (Ugy van! Ugy van!)

Major Ferencz: Hosszasan fejtegeti a középiskolának hibáit s a miniszterrel polemizálva sorra kifejti, minő újításokat s változtatásokat kellene eszközölni ott. Így a többek közt kijelenti, hogy a latin nyelvet már az első osztályban kezdik tanítani, szerinte ezt csak az ötödikben kellene elkezdni. A szakiskolák rendszereit is hosszasan fejtegeti. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Bartal Aurél (Zaj a néppárton.)

Ernszt Sándor: Halljuk Stomfát!

Zhoray: Beszéljen a stomfai választásról!

Bartal: Az 1848. XX. t. cz.-kel foglalkozva megelégedését nyilváníti a miniszter nyilatkozata fölött. Azután a felvidéki panszlavizmusról beszél és kívánatosnak tartja, hogy a nemzetellenes szellemű papok és tanítók stallumot ne kaphassanak. A tanítói nyugdíjtörvény revízióját sürgeti. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Öt perc szünet.

Szünet után

Werner Gyula személyes kérdésben szólal fel. Melczér visszautasította az ő vádjait. Ő (Werner) nem vádakot, hanem tényeket hozott fel. Tényeket az iránt, hogy milyen nemzetellenes könyveket tanítanak a szász iskolákban. Az a kérdés, hogy helyeslik-e a szász képviselők ezt? Igen, vagy nem? Ez a kérdés. (Zajos helyeslés.) Ő kijelenti, hogy mindig harcolni fog a szászok e törekvései ellen. (Zajos helyeslés.)

Wlassics Gyula kultuszminiszter: Előbbi felszólalásában általánosan érintette, hogy a tankönyveknek nem szabad a törvényt el lenkezésbe jönni, most ez esetben osztja Werner nézetét. Ő direkt tankönyveket irat a nemzeti iskoláknak, de súlyosan tapasztalja, hogy a szászok nem tartják be annak a szellemét. (Zaj a függetlenségi pártton.) Igéri, hogy a tankönyveket ismét revízió alá fogják venni. (Helyeslés.)

Kollár Márton visszautasítja, hogy a tót papokat panszlavizmussal vádolják.

Kovács Pál terjesztő ezután előinterpellációját, melyben felmeríti, hogy a *budapesti ker. bejegyzésközvetítő pénztár igazgatója csak öt középiskolát végzett s a nagyváradi rendőr-*

ségnél mint kisebb hivatalnok volt alkalmazásban. Kérelmezi a viszás állapot megszüntetését s erre nézve terjedelmes indítványt tesz.

A Kovács Pál által előterjesztett interpelláció képviselői körökben nagy mebotrárkózást keltett.

UJDONSÁGOK.

Katholikus Szabad Liceum.

A Katholikus Szabad Liceum ápr. 19-iki záróünnepélyének véglegesen megállapított műsora a következő:

1. *A katolikus önkormányzat oka és célja hazánkban.* Előadja: dr. *Hoványi Gyula.*

2. *A hintaló,* költemény *Sas Edéltől.* Szavalja H. *Novák* Irén urhölgy, a Szigligeti-színház tagja.

3. *A komika tragédiája,* verses monolog zene-kísérettel. Szövegét írta dr. *Krüger Aladár,* zenéjét szerzette *Bátky Endre,* szavalja és éneklő *Amon Margit* urhölgy, a Szigligeti-színház tagja, zongorán kíséri *Bátky Endre.*

4. *Társadalmi babonák.* Előadja özv. dr. *Személy Kálmán* uró.

5. *Elnöki zárszó,* tartja *Palotay László* prelátus.

6. *Rákóczy-induló.* Négy kézre zongorán előadják *Tutsek Ferencz* uró és *Nevorall István.*

Az estély a főgimnázium dísztermében pontban este 6 órakor kezdődik. Belépti-jegyek előre válthatók nappal a Tiszántúl kiadóhivatalában, este 6 és 7 óra közti a szerkesztőségben. Üdöhely ára 1 korona, állóhelyé 60 fillér.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi múzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Április 26. A Sebes-Körözs társulat közgyűlése d. u. 8 órakor.

Május 27. Katholikus majális.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy előfizetéseiket hozzánk juttatni sziveskedjenek.

* **Kerületi gyűlés.** A bihari esperesi kerület tegnap tartotta tavaszi gyűlését Biharon, a melyen részt vettek *Karácsonyi* János esperes elnökle mellett: *Fejér Nándor* érdemült esperes bihari, *Alacs Károly* m.-keresztesi, *Badzey György* csatári, *Vagaszky János* tóttleki plebánosok, *Kledorfer Lambert* és *Krajcsirovics Valér* kapuczinus atyák. A gyűlésen felolvasásra került egy levél, amelyben egy katolikus anya arról panaszkodik, hogy ott ahol a kath. gyermekek az ev. ref. iskolát kénytelenek látogatni, ott tőlük 2 sőt háromszoros tandíjat szednek és arra is kényszerítik őket, hogy a reform. bibliát tanulják. A kerület elhatározta, hogy a baj orvoslása végett felir az illető hatósághoz. A gyűlés alkalmával a kerület tanító testülete is megjelent és úgy az, mint a papság elvégezték husvéti gyónásukat, a mise alatt pedig az iskolás fiuk igen épületesen énekeltek. Délben a lelkészek tanítóikkal együtt ft. *Fejér Nándor* plebános ur szivesen látott vendégei voltak.

* **Válság az osztrák zsoke-klubban.** Bécsből táviratozzák, hogy az ismeretes kártva-*affer* miatt tegnap este az osztrák zsoke-klub elnöksége *lemondott.* E hónap 30-án rendkívüli közgyűlés lesz, a melyen valószínűleg újból megválasztják az eddigi elnökséget.

* **Mikor készül el a Bazilika?** Erdekes kérdés, amelyet sokszor vetnek fel nemcsak a fővárosban járó idegenek, de maguk a fővárosiak is anélkül, hogy választ kaptak volna. Több, mint félszázadja építik a lipótvárosi Bazilikát: 1850. óta, tehát ötvenkét éve. Sok balszerencse után, ami az építést kísérte még több anyagi zavar mellett, ami a hatalmas templom befejezését késleltette, végre annyira jutottak, hogy a régi kérdésre végre meg lehet adni a határozott választ. A Bazilika a legutóbb megállapított program szerint a jövő év tavaszán végleg elkészül: **1903. augusztus 20-án, Szent István napján ünnepiesen átadják rendelkezésének.** Ezt a terminust minden valószínűség szerint meg tudja majd tartani a főváros, mert nincs hátra semmi olyan nevezetes dolog, ami késedelmet okozhatna s esetleg az ünnepies megnyitás elhalasztását tenné szükségessé.

* **Felülfizetések.** A katolikus kör legutóbbi báljára dr. *Schlauch* Lőrincz bíbornok-püspök 5 Eminenciája 171 frtos adományán kívül felülfizettek még: *Palotay* László 60 kor., *Vinkler* József 50 kor., *Andrássy* János 20 kor., *Fetsner* Antal 20 kor., *Grócz* Béla 20 kor., *Schlemüller* Vilmos 14 kor., *Steinberger* Ferencz 10 kor., *Radnay* Farkas 10 kor., *Bunyitay* Vincze 10 kor., *Zajnay* János 10 kor., *Dragolovits* Albert 10 kor., *Ováry* Sándor 7 kor., dr. *Imrik* Gusztáv 6 kor., dr. *Vucskics* Gyula 5 kor., dr. *Karácsonyi* János 4 kor., *Mayr* Sándor 4 kor., *Huzella* Gyula 4 kor., dr. *Szemethy* Géza 3 kor., *Brém* Lőrincz 3 kor., *Makucz* Ernő 2 kor., *Sztankovits* József 2 kor., *Csicsay* Alajos 2 kor., *Papp* Imre 2 kor., dr. *Némethy* Gyula 2 kor., *Imrik* László 1 kor. A nemesszövület adományozóknak ez uton fejezi ki köszönetét a rendező bizottság.

* **Panasz a közúti ellen.** Kedden délelőtt a nagyforgalmu Kolozsvári-uton a szokottnál is élénkebb a forgalom. Ezt a közúti sohasem veszi figyelembe. A gyorsan haladó vonatból több lö megbokrosodott és két szalmával megrakott szekeret éppen az irgalmas nővérek iskolája előtt felborított. Az épületnek több ablakfiókja betört. Egy iskolás lányka csaknem a szekér alá került. A ft. főnökő ébersége mentette meg csak a balesettől, a mennyiben a veszély pillanatában megragadta a leánykát és elrántotta a felboruló szekér mellől. A jelzett iskolában óvoda is van. Mintegy száz óvó-köteles és 200-nál több leány jár oda óvodába és iskolába. E sok gyermek közbiztonsága érdekében kérjük az illetékes hatóságot, kényszerítse a közutit, különösen hetivásáros napokon, a leglassabb menetben való haladásra. E délelőtti galiba után tetszett a közutinak délután egy újabbat rendezni. Valószínűleg nyitva lehetett a gép szikrafogója, másként nem gyújthatta volna föl a váradi-velencei plébánia telkén épült istállót. Dicsérettel kell itt megemlítenünk a Velenczén állomásozó tűzoltóság és rendőrség éberségét, mert ezek buzgalma nélkül nagyobb baj is lehetett volna. A tűz gyorsan el lett oltva, tetemes kár nem történt, azonban hiszszük, miszerint a hatóságnak gondja leend arra is, hogy a közúti többé ne gyújtogathasson.

* **Egy tehetséges tanuló festményei.** Egy tehetséges nagyváradfi fiatal főreáliskolai tanuló: *Ambrus* Aladár két kiváló tájképe látható a Berkes festékkereskedés kirakatában az új Bazár épületnél. Az egyik csinos festmény egy halászházat, a másik egy tanyát ábrázol. A szakértők szép jövőt jósolnak a tehetséges ifjunak.

* **Névváltoztatás.** *Hechtmann* Lázár m. á. v. hivatalnok és kiskoru Klára leánya vezetéknevét »Horvát«-ra változtatta.

* **A Korvin-család templomának romjai.** *Békés-Csabáról* jelentik, hogy a törökzugi szőlőkben a tavaszi szőlőmunkák alkalmával egy templom romjaira akadtak. Dr. *Karácsonyi* János püspöki-i esperes-plebános, történettudós nyomozása szerint e helyen a törökvilág előtt a kapuczinusok kéttornyú temploma volt. Később a Korvin-család kegyurasági temploma volt és *Frangepán* Beatrix, a Korvin János özvegye itt van eltemetve. *Szalay* Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója elhatározta, hogy a törökzugi templom-rom körül ásásokat rendeztet, míg ráakadhatnak a templom alatt levő sírboltira, a mely sok régi emlékekkel lehet tele.

* **Vesztett eb garázdálkodása.** *Milicz*er Lévi kötegyáni lakos tanyáján egy vestett eb garázdálkodott. Szerencsére embert nem harapott meg, hanem csak egy darab sertést. A kóbor ebet agyonlőtték s a boncolásnál nagy foku vesztséget állapítottak meg. A szükséges óvintézkedést a hatóság megtette.

* **Elusztolt 120,000 korona.** *Buross* Gábornak egyik legkiválóbb alkotása volt a betegsegélyző pénztárak felállítása, azonban korán bekövetkezett halála meggátolta abban, hogy ezen művét tovább fejlessze. A mostani állapotukban pedig, különösen a hol rossz a vezetés, nem felel meg a feladatának. A budapesti betegsegélyző pénztár, mint a fővárosi újságok közlik, válság előtt áll. A »Magyarország«-hosszu cikket ír, a melyben rámutat, hogy a 120,000 korona alaptőkét elusztatták. A kárért az igazgatót és aligazgatót okolja, akik az alantok visszaélését eltussolták. Mikor a vizsgálókat többet is bejelentették *Neuschloss* elnöknek, ez sem tett semmit, mert a vezetőkben teljesen megbízott. A vádak egész özönét hozza fel ellenük e cikkben a »Magyarország« s végül kormánybiztos kiküldését kéri.

* **Előjárósági ülés.** Az ipartestülettől előjárósága f. hó 17-én, csütörtökön délután 5 órakor a hivatali helyiségében tartja meg a rendes havi ülését. Az ülésen a testület kötelekéhez tartozó iparos polgárok mint hallgatók részt vehetnek. Nagyvárad, 1902. április 17-én. *Bertsey* György, ipartestületi elnök.

* **Az ez évi kövezési program.** Már régen tervbe vette Nagyvárad városa, hogy az utcák ronda állapotán egy nagy kölcsön felvétele által akként segít, hogy abból az összes burkolatlan utcákat kikövezteti. Azonban ez még jó ideig csak terv marad s a város ahhoz a régi módhoz folyamodik, hogy évenként egy pár utcát köveztet ki, a rendelkezésre álló összegből. Tegnapi állapították meg a helyszínén azon utcákat, amelyeket ez évben Körözsökével kiköveznek. Ez évre felvették a munkaprogramba *Hidegser-utcát*, *Lakatos-utcát*, *Nagy-Temető-utcának* a kövezetlen alsó részét, *Fűzes-utcát*, *Hattyu-utcát* és *Nagy-Pecze-utcát*, s ezekre 40,000 koronát irányoztak elő. Ezenkívül a folyókákat rendezik ahol az már türhetetlen állapotban van. Ilyen pedig a város nagy része. Különösen azon csodálkozunk, hogy *Csengeri- és Kálvária-utcákra* nem terjedt ki a mérnöki hivatal figyelme; hisz most ezeken az utcákon óriási a forgalom.

* **Tolvaj gavallér.** A budapesti rendőrség letartóztatta *Bölönyi* Akost, mert furfangosan kiesztelt módon ötezer forintig meglopott egy református papot. *Bölönyi* Akos még a nyáron Balaton-Füreden szoros barátságot kötött a jómódu református pappal, a kitél itt-ott apró kölcsönöket is kapott. Hat héttel ezelőtt *Bölönyi* leutazott a paphoz, a kiről megtudta, hogy olyan betegsége van, a melyet az orvosok műtéttel szoktak gyógyítani. Rávette a papot arra, hogy a fővárosban operáltassa magát. A lelkész hallgatott a jómódu ifju gavallérra s feljött vele Budapestre. *Bölönyi* a

lelkészt elvitte a klinikára, csak hogy az ideggyógyászati osztályra. Az orvosnak négy szem között azt mondta, hogy a lelkész elmebeteg. Tegyen egy, mintha a testi baját vizsgálná, de figyelje meg a meghibbant elme állapotát. *Bölönyi* terve sikerült. Az orvos írásban kiadta *Bölönyi*nek, hogy a lelkész elmebeteg s az írás segélyével az ifju a lelkészt elhelyezte az anyalföldi tébolydában. Mikor itt a lelkészt átvették, minden írását, értéktárgyát gyanútlanul átadták a kísérőjének, *Bölönyi*nek. A lelkész csak napok mulva tudta megértetni a tébolyda orvosait, hogy ő tulajdonképen ép elméjű. Ezt persze az orvosok nem akarják elhinni a lelkésznek, mert minden elmebeteg azt hiszi, hogy egészséges. Végre is a rendőrség elé került a bonyolult ügy. *Farkas* rendőrtanácsos, a ki a vizsgálatot vezette, *Bölönyi* Akost kereste. Napok mulva a detektívek megtalálták és bevitték a rendőrségre. *Farkas* elkérte tőle a lelkész értéktárgyait s erre kiderült, hogy *Bölönyi* Akos a lelkésznel volt ötezer forintot elköltötte. Miután kiderült az is, hogy *Bölönyi* a lelkészt, a ki tényleg ép elméjű, csak azért csalta föl a fővárosba, hogy a pénzt megkaparíthassa, menten letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

* **Csőrepedés az új honvédlaktanyában.** A *Rulikovszky* temetőhöz vezető uton levő új honvédgyalogsági laktanyában nagy kalamitást és még több kárt okozott egy csőrepedés tegnapelőtt. A 3-ik számú pavillonban egy vízvezetési cső megrepedt. A nagy erővel kitóduló víz csakhamar elöntötte a folyosót s erősen megrongálta a folyosó padozatát és a falakat. Tegnapi katonai és polgári szakértőkből álló vegyes bizottság vizsgálta meg az épületet.

* **Gyógyszertár átvétel.** Mint értesülünk, a váradi-velencei *Szent László-gyógyszertárt* özv. *Ember* Emánelné tulajdonostól *Hegedüs* Rezső kötegyáni gyógyszerész megvásárolta és személyesen fogja vezetni.

* **A közbághid kijavitása.** A nagyvárad közbághid tetőzete már nagyon megromlott s az eső becsorog rajta. Ezáltal a tető gerendázata is romlik. A mérnöki hivatal előterjesztésére a törvényhatóság elrendelte az épületek sürgős kijavitását s e célra megszavazott 5600 koronát. A belügyminiszter a közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta.

* **Ellopott plüstarok.** *Flegmann* Arminné Meuház-utca 66. szám alatti lakos 4 drb. zöld plüs takaróját szellőztetés céljából terítette ki tegnap az udvarra, mily nagy volt azonban meglepetése, midőn délután sehol sem találta kedvenc holmijait. Tüstént jelentést tett a dologról a rendőrségnek, a hol most keresik az ismeretlen tolvajt. Az ellopott takarók értéke körülbelül 120 korona.

* **Temetés pohárköszöntővel.** *Déváról* írják nekünk, hogy ott folyó hó 6-án temették el *Borha* Sabbas, megyei árvaszéki ülnököt s a sírján a dévai református lelkész mondott búcsuztatót. Eldicsérte a boldogultat, hogy oláh létére jó hazafi volt s azzal végezte mondokáját: »Ilyen ember életére készséggel emelem fel poharamat«. Csak az hiányzott még, hogy a temetésre egybegyűlt közönség azt nem kiáltotta, hogy »éljen!«. Az elszólás onnét származott, mert a lelkész ur kitűnő ünnepi szónok lévén, a lakodalmak, keresztelők, diszertorok alkalmával megszokta azt a befejező frázist, itt e temetésnél ez a szokás nyilvánult.

* **A kijátszott ítélet.** Egy apátfalvi jómódu gazdaember egyszer mélyebben talált az üveg fenekére tekinteni. Addig-addig nézegette az üveg fenekét, míg ő is arra a tapasztalatra jutott: hogy mégis mozog a föld. Mint a legtöbb ember, úgy ő is eljutott a részegség azon fokáig, mikor az ember politizálni kezd. Addig-addig politizált, míg királysértést követve el, elítélték 8 napi fogházra. Kitéltötte már a büntetését és hazafelé indult, a

mikor találkozott a falubéli zsidójával, a ki nagy örömmel üdvözlé az italfogyasztó közönség oszlopos tagját, János bácsit.

— No, János bácsi, leülte kend a 8 napot, — kérdi tőle iszonyu trémák közepette, de azért színellett nyugodt mosolygással, mert a paraszt nép között szokásban van ily fajta tapintatlan kérdésekre fűtykössel felelni. Annál nagyobb lett azonban a meglepetése, mikor János bácsi nyugodtan pödörint egyet a bajuszán és amugy félvállról nagy büszkén vágja vissza: csak azért se zsidó!

— Becsaptam ám az urakat, mert *legtöbb időmet állva töltöttem ki.*

* **Találtatott** egy sárgás színű kemény vászon iskolás táská, könyvekkel, író ládikával és csipkehorgolással igazolt tulajdonosa átveheti *Mendelényi Béla* rendőrfogalmazónál.

Nagybőgő tragédiája.

Vasárnap éjjel még hallatta hangját a *Fekete Sas* dísztermében s hétfőn reggel már összezuzott oldalbordával feküdt a folyosó rideg márvány padlóján.

Szomorú sors pedig fényes gondnőküli és népszerű volt élete. Ott volt mindenütt, hol a bor és tánc pezsgőbb életkedvet s erőt adott a napi munkában kifáradt halandók petyhüdt idegeinek. Kivált a hangjával a hangszerei közül s tul bőgte a cimbalom pengését egyedül gyászoló gazdájának *Nedelkő Gyuri* nagybőgősnek mesteri kezelése alatt. A szenvedély, kéj, mámor érzelmei meghatóan áradtak szét hurjaiból s a bú és keserv melancholiája belopódzott a bánatában vagy örömeiben *vigadó* szívébe, erős, de mégis érzelmet kifejező akkordjai alatt. S mégis gyászos véget ért, mert túl gerjeszté egy bánatos csalódott szerelmes érzelmeit, a ki nem tudott betelni a zenével s végnélkül akarta hallani a szívet facsaró hangokat.

Csend volt mindenütt s reggel felé járt az idő, midőn az orgyilkos környezve bortól elázott cimboráitól szónoki hévvel követelte a jámbor nagybőgőtől zenehajlamainak kielégítését. A hangszerek óriása szíves örömet teljesítette volna a mámoros férfi óhaját, de nem volt ám a közelben *Gyuri*. A kérést nem éppen szónoki lendületű szenvedélyes káromkodás, a végnélküli szitkokat pedig egy hatalmas rugás követte s következő pillanatban összetört oldalbordával terült el a követelen, gony, kacaj és bosszútól félve rohanó léptek hangjai között. Még egyszer kétszer megpendült hurja s végkép elhallgatott *elhalón, csendesen, örökre.*

Ily állapotban lelte meg hétfőn délelőtt gazdája, ki könnyező szemmel szedte össze roncsait s megnyugvás teljes nyugalommal, vakarva fületövéit retegé: *Minden mulandó, semmisenem tart örökké.*

EGYESÜLETEK.

A kath. kör választmánya tegnap tartotta rendes havi ülését, melyen jelen voltak: Dús László alelnök, Gálbory Sámuel, Weidlich István, Grócz Béla, dr. Hoványi Gyula, dr. Némethy Gyula, Papp Imre, Csobánecz Lajos, Tóth Márton, dr. Vucskics Gyula, id. Jelinek Ferencz. Bősziroményi Géza, Szeicz Benő, dr. Krüger Aladár és dr. Imrik Gusztáv titkár.

A jegyzőkönyv hitelesítése után dr. *Krüger* Aladár, a vigalmi bizottság elnöke tett előterjesztést a bárról, mely szerint az összes költségek fedezve vannak. A jelentést tudomásul vették; dr. *Schlauch* Lőrincz bibornokpüspöknek, *Palotay* László praelátusnak ez al-

kalommal tanúsított bőkezűségükért **köszönetet** szavaztak. Hasonlóan köszönetet szavaztak a vigalmi bizottságnak is a bál sikeres rendezése körül kifejtett buzgó tevékenységeért.

Ugyancsak a vigalmi bizottság elnöke jelentést tett arról, hogy a bizottság május hónapban majális rendez. A jelentést helyeslőleg tudomásul vették s a majális határidejét a felforrult körülmények mérlegelésével *május 27-ben* állapították meg.

A folyó ügyek letárgyalása után új tagokul felvették: Lazu Károly, Klintók János, Ságby S., Schmucler János.

A kath. legényegylet közgyűlése. Vasárnap fogja tartani a kath. legényegylet évi rendes közgyűlését. Ezt megelőzőleg reggel 6 órától kezdve az egylet tagjai husvéti sz. gyónásukat végzik, mely után 1/28 órákor sz. mise, alkalmi beszéd és közös áldozás lesz. Szokás szerint áldozás után az egylet helyiségében fognak össze gyűlni a tagok közös családi reggelire. A közgyűlésre, mely d. u. 5 órákor lesz, ez uton is meghívja a tagokat az elnökség.

IRODALOM.

Hitelemzési vezérkönyv.

A ft. hitelemző és tek. tanító uraknak szíves tudomására hozom, hogy a kath. sajtó osztatlan elismerésével fogadott és ma már 800 példányban közközezen forogó: *„Hitelemzési vezérkönyv a népiskolák hitelemzési számára“* című 2 kötetes, egyházhatalosi jóváhagyással kísért munkám még kapható és pedig 2 külön, díszes kötetbe *kötve nálam* 14 kor. bolti ár helyett *8 kor. beküldése esetén bérmentes szállítással*; fűzve pedig 5 kor. árba a Szent István-társulatnál Budapesten.

Somogy-Szent-Lászlón, 1902. április hóban.

Gosztonyi Jenő,
plebános.

TANUGY.

Képesítő-vizsgálat. A nagyvárad kir. kath. tanítóképző-intézetnél az 1901—1902-ik tanévre tartandó képesítő-vizsgálatra jelentkezők közt (születési, tanulmányi, erkölcsi, szolgálati, tisztiorvosi bizonyítvánnyal) felszerelt kérvényeiket az igazgatósághoz nyújtásuk be 1902. május 17-ig. — Jelentkezhetnek: a) tanítójelöltek; b) akik a nmélt. vallás- és közokt. m. kir. miniszteriumtól engedélyt nyertek. A megjelenés napja azok részére, akik előzőleg osztályvizsgálatot is tesznek: 1902. május 14.; akik csak képesítőt tesznek: 1902. május 19. Vizsgálati díjak: a) intézeti növendékek 20 kor.; b) idegenek 40 kor.; c) oklevél-illeték 2 kor. előlegesen fizetendő. Nagyvárad, 1902. április 15. *Az igazgatóság.*

A kath. tanítók ülése. A következő meghívót vetik: A magyar kath. tanítók országos bizottságának tanügyi tanácsa folyó hó 22-ik napján d. e. 10 órákor Budapesten a Szent István Társulat palotájában (Szentkirályi-utca 28-ik sz.) ülést tart, melynek tárgyai: a) Elnöki előterjesztések. b) A Bibornok-Herceg-Prímás Ó Főmagasságától az elnökséghez beküldött »Róm. Kath. Népiskolák és Népiskolai Tanítókra Vonatkozó Rendszabályok (másod ízben) Revidált tervezete«, valamint a kath. népoktatásügy minden fokozatára már revidált tanterv átdolgozása iránt való határozat. c) Országos bizottságunk miképen vegyen részt XIII. Leo Ó Szentiségének jubileuma megünneplésében? d) A Bizottság központi irodája szabályzatának megalkotása. e) Az

augusztusi gyűlés tárgysorozatának megállapítása. f) Indítványok. Ezen ülésre Czimedet tisztelettel meghívja Nagyváradon, 1902. április 12. Dr. *Steinberger* Ferencz, egyházi elnök, apát-kanonok. *Eber* Károly, világi elnök. *Számborovszky* Rezső, elnöki titkár.

Igazságszolgáltatás.

Aradi anarkista apostol. *Megyesi* Pál nevű igénytelen külsejű, már nem egészen fiatal, szegény aradi cipész munkás, aki azonban fanatikus híve, sőt valóságos apostola nemcsak a nemzetközi szocializmusnak, hanem a *gyilkoló anarkiának* is. Összeütközésbe került a törvénnyel: *királlysértésért* bepanaszolták s **a kir. ügyészség pörbe fogta.**

A dolog előzménye az, hogy az aradi rendőrségnél néhány hónap előtt feljelentették *Megyesi* Pált felségsértésért *Bedő* Árpád dr. aradi rendőrhadnagy kihallgatta a bepanaszolt embert, *aki nem tagadta*, hogy beszélt a királyról az anarkista tanokkal kapcsolatban. Az aradi rendőrség befejezvé a nyomozást, áttette az iratokat a *nagyvárad* kir. ügyészséghez, mert felségsértési perek tárgyalására az ítélőtábla székhelyén lévő kir. törvényszék illetékes.

A vizsgálat b. fejeztével *Nagy* Géza kir. ügyész vádiratát terjesztette a nagyvárad kir. törvényszék vádtanácsa elé, melyet *Millye* Gyula, a nagyvárad kir. törvényszéki vádtanács h. elnöke azzal küldött el a megvádolt anarkistának, hogy nyolcz nap alatt beadhatja *kifogásait.*

ZENE ES MUVESZET.

A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent 8 dik füzeté a következő szép zenemű ujdonságokat közli: I. *Kontor* Elek »Veszprém város szép helyen van«. II. *Lengyel* Miska »Edes anyám nem tudok elaludni« magyar dalokat. III. *Rosey* György »Mac Kinley« indulót. IV. *Barna* Izso és *Faragó* Jenő »Mutatja ez az uri dress« Agrár kuplóját a fővárosi orpheum »Tarka színpadja« műsoráról.

A havonta kétszer és mindenkor ily változatos és aktuális zeneujdonságokat közlő zeneműfolyóiratot zenekedvelőinknek különös figyelmébe ajánljuk.

Előfizetési ára 1/4 évben 6 füzetre (66 zenelapra) 3 korona. Előfizetheti az április elsején megindult II. évfolyamra, valamint az előző évfolyamra is a *„Zenélő Magyarország“* zenemű kereskedésében Bpsten VIII. József-körut 22/24. Mutatvány füzetet 60 fillérért küldenek.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: San Toy. (Bilkey Irén szerző-dönt. tag első felléptével.)

Péntek: Hoffman meséi. (Szojer Ilonka fellépte.)

Szombat: Denevér. (Szojer Ilonka fellépte.)

Vasárnap: New-York szépe. (Szojer Ilonka fellépte.)

Szojer Ilonka vendéjátékai. Szojer Ilonka, az operaház ünnepelt tagja, vendéjátékainak sorát holnap, pénteken este kezdi meg. Pénteken Szojer Ilonka »Hoffman meséi«-nek hármass híres szerepét kreálja természetesen, mely a kiváló művésznőnek kiváló szerepe. Szombaton a »Denevér«-ben, vasárnap a »New-

York szépe czimszerepében vendégszerpel a művész. Szoyer Honka ma, csütörtökön már Nagyváradra érkezik. Vendégfellelései természetesen *bérletszűnelben* történnek.

Páholyok minden bérleti napon kaphatók a pénztárnál.

Székely Irén távozása. A Szigligeti-Színház primadonnávává, mely hetek óta közbeszéd tárgyát képezte, tegnap befejezést nyert. Mint hiteles forrásból értesülünk, **Székely Irén** egy helybeli színügyi bizottsági taghoz intézett levelében tudatja, hogy tegnap aláírta a szerződést, mely Janovits Jenő társulatához köti. Állítólag a primadonna fizetése a szegedi szintársulatnál jóval kevesebb — tizenkétezer korona lesz éveként.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 196.

Pótbérlet 4.

Ma, csütörtökön, 1902. április 16-án

SAN-TOY.

Operette.

S Z E M E L Y E K:

A kínai császár	— — —	Krasznay Andor
Szing-Hi, főudvarmester	— — —	Vank István
Yen-Ho, mandarin	— — —	Szathmáry Árpád
San-Toy, leánya	— — —	Bilkey Irén
Csu-li, a mandarin szolgálója	— — —	Béreczi Gyula
Sir George Preston konzul	— — —	Csatár Győző
Poppy, leánya	— — —	Székely Anna
Bobbie, fia	— — —	Pintér Imre
Dudley, Poppy komornája	— — —	Amon Margit

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr., Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap pénteken, április 18-án

Hoffmann meséi.

Opera.

REGÉNY-CSARNOK.

A vöröshajuak szövetsége.

Írta: Conan Doyle.

14

— Ha asszonyok lettek volna a házban, egyszerűen valami közönséges szerelmi komédiára gondoltam volna. De ilyesmiről szó sem lehetett. Wilson üzlete szerény volt, a házban semmi sem szolgálhatott olyan alattomos előkészületek és költségek magyarázatául. Tehát valami házon kívül valónak kellett szóban lennie. De mi lehet ez? Gondolkodtam a boltossegéd különös kedvteléséről? fotografálásáról és a pinczében való gyakori eltűnéséről. A pincze! Itt volt a rejtély megfejtése. — Tudakozódtam arról a titokzatos boltoslegényről és csakhamar tisztán állt előttem, hogy London egyik legvakmerőbb és legügyesebb betörőjével van dolgom! Csinált valamit a pinczében, még pedig olyat, amihez hónapokon át naponta több órai munkára volt szüksége. Mi lehetett ez? Nem gondolhattam egyébire, mint arra, hogy földalatti folyosót és valami más épületbe.

Eddig jutottam következtetéseimben, mikor meglátogattuk a helyszínét. Te álmétkodtál, mikor botommal rávertem az utca kövezetére:

azt akartam ezzel megtudni, hogy a pincze előre, a ház elé, vagy hátrafelé terjed-e. Előrefelé nem volt. Akkor csövegtem és ahogy reméltem, az ajtóban a boltoslegény jelent meg. Ámbár utjaink már többször kereszteződtek, egymást még sohasem láttuk. Alig néztem az arcára. Csak nadrágjának térdre érdekelt. Sáros volt és kopott, ékesen hirdetve, hogy a nadrág viselője sokat ás a föld alatt. Most már csak az a kérdés, mi célból ásott. Elmentem a sárokig és láttam, hogy a bank épülete éppen a mögött a ház mögött van, amelyben Wilson ur lakik. Tudtam, hogy megtaláltam a rejtély nyitját. Mikor te a hangverseny után hazamentél, én a rendőrségre mentem s azután meglátogattam a bank igazgatóit — hogy milyen sikerrel, azt az imént láttad.

— De hogy gondolhattad, hogy merényletet épp ma fogják végrehajtani? kérdeztem én.

— Ej! Hát hogy a vöröshajuak szövetségének irodáját ma bezárták, az elárulta, hogy többé nem félnek Wilson ur jelenlététől; más szóval; a földalatti folyosójuk készen volt. És alapos okuk volt rá, hogy mennél gyorsabban hasznát is vegyék, különben ki voltak téve annak, hogy vagy a folyosót fölfedezik vagy elszállítják időközben a kincset. A szombat este kedvezőbb volt nekik miúgya más esténél, mert két nap idejük maradt volna a szökésre: vasárnap és hétfő. A rablást tudniük csak hétfőn vehették volna észre. Mindezek alapján ma éjjelre vártam őket.

— Ezt pompásan kieszelted! — szoltam őszinte csodálkozással. — A következtetések láncolata hosszú és mégis csodálatos szorosan kapcsolódnak össze a láncszemek.

— Nekem ez szórakozás, mely megment az unalomtól! — válaszolt Holmes ásitva. — Oh, máris érzem, hogy közelit felém az unalom! Egész életem nem egyéb, mint folytonos erőlködés az unalomtól való megmenekülésre. Ezek a kis problémák segítenek benne.

— És ezzel az erőlködéssel vagy te az emberiség jótévedője! — mondottam rá én.

Holmes vállat vont.

— Nos igen, lehet, hogy talán hasznos is egy kicsit! jegyezte meg komolyan. »L'homme, c'est rien — l'oeuvre, c'est tout« az ember semmi, — minden csak a munka, a hogy Flaubert Gusztáv írta egyszer Sand Georgs-nak.

(Vége.)

TAVIRATOK.

Horánszky állapota válságos.

Budapest, április 16. (Saj. tud. táv.)

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter állapota ma nagyon válságosra fordult. *A tüdőgyulladás astmával komplikálva vehemens lépett fel* és házi orvosának **Diener** Lajosnak véleménye szerint a jelenlegi állapot *hatvannégy éves korral nehezenen kiheverhető*. A hír képviselő körökben nagy megdöbbenést idézett. — *Tisza* Kálmánt ugyanez a betegség ölte meg.

Budapest, április 16. (Saj. tud. táv.)

Éjjel 12 órakor **Horánszky** Nándor állapota még súlyosabbra fordult. A láz emelkedett, a tüdőlob terjedt. Az este kiadott bulletin szerint válságos veszély nem állhat be.

Összeférhetlenségi jury.

Budapest, április 16. (Saj. tud. táv.)

A mai országgyűlés végén az összeférhetlenségi jury tagjai sorsoltattak ki, kik tüstént tanácskozássra feire is vonultak. Jó másfél órai vita után a jury összeférhetlenségnek mondta ki **Lendl** Adolfot,

nyilatkozattételre szólította fel. **Lendl** Adolf gondolkozás nélkül jelentette ki elhatározását, hogy megtartja mandátumát s megszünteti a miniszteriummal való összeköttetést.

Visszautasított feltételek

Budapest, ápr. 16. (Saj. tud. távir.)

Mint Londonból táviratozzák a mai angol minisztertanács a búrok összes feltételeit visszautasította, még a fegyverszünetét is. A lerombolt helyek felépítését elfogadta s a búrok szabadon látogathatják családjaikat.

A kézdivásárhelyi választás.

Kézdivásárhely, április 16. (Saj. tud. táv.)

A ma megtartott választáson **Ráth** Endre függetlenségi párti választott meg husz szótöbbséggel Kézdivásárhely országgyűlési képviselőjévé.

A brüsszeli forrongás.

Brüsszel, április 15. Van der Veeld

szocialista képviselő a Népháza előtt összegyűlt tömeghez beszédet intézett, a melyben azt mondta, hogy a szabadelvű és a szocialista baloldal között helyreállt az egyetértés. Minthogy a kormány az eseményekért való felelősséget a királyra háritotta, a népnek a királyhoz kell apellálnia, hogy az alkotmányrevízió diadalt arasson. Delbastée és Delporte szocialista képviselők szintén ilyen értelemben beszéltek a néphez. Este 11 óra tájban zivatar támadt felhőszakadászerű esővel, a mely a tömeget szétkergette.

Brüsszel, április 16. (Saját tud. táv.)

A tegnapi minisztertanács az általános szavazati jog föltétlen elvetését határozta. Ez nagyon elkeseríté a munkásokat s nagyban előidézte a sztrájk elterjedését. Ez idő szerint több mint 150.000 ember sztrájkol s a környéken több dynamit merénylet is történt.

Vád alól felmentett kegyetlenkedő őrnagy.

Washington, április 16. Waller ma-

nillai őrnagy ügyében, a ki ellen a filippinók ellen állítólag elkövetett hallatlan kegyetlenségek miatt vizsgálatot indítottak, a mely a vádlott őrnagy fölmentésével végződött, Hasse főtitkár elrendelte, hogy az esetben, ha igaz Wallernek az a jelentése, hogy Smith tábornok utasítására cselekedett, a tábornokot állítsák haditörvényszék elé. (M. T. I.)

Oroszországi állapotok.

Budapest, ápr. 16. (Saját tud. távir.)

Krakóból jelentik, hogy **Szipjagin** meggyilkoltatása nagyon megrémítette a *minden oroszok csárját*. Ma gyűlést tartott a minisztertanács is s a csár elé javaslatot terjeszt, melyben az összes egyetemi hallgatók és haligatónok Pétervárról való eltávolítását sürgetik.

Hír szerint a merénylet már régen volt előkészítve, még pedig oly ügyesen, hogy jól lehet tudták még sem sikerült a szemfüles rendőröknek nyomra akadni. A merénylet napjáról Szipjagint sürgönyileg is értesítették s figyelmeztették a katasztrófára, mely érne fogja. Ezen idő-

től nagyon óvatos volt, de a vést feje felől elhárítania nem sikerült.

Szipjagin meggyilkoltatásának hatása alatt a császár kijelentette, hogy eddigi rendszerén, melylyel megelégedve nincsen, változtatni fog; nem akarván továbbra is ázsiai satrapa lenni.

Szipjagin gyilkosa *Busirov* egy talvally megrendszabályozott *kievi* egyetemi hallgató.

Apagyilkos fiu.

Szeged, április 16. (Saj. tud. táv.) *Kacsik* Imre 70 éves öreg ember neje halála után sehogysem tudott lemondani a legény életéről s fia ellenére szeretőket tartott. Midőn pedig gyermeke öreg korára s erkölcsös életmódra figyelmeztette, kitagadta fiát. A kitagadott fiut elkésze- ritette atyjának ezen eljárása s tegnap midőn értesült az öregnek a szőlőben léteiről, készen volt tervével s lesbe állt atyjára. Hat órákor jött az öreg hazafelé a munkából, legényesen futyörészve, midőn fia megrohanta, letiporta s daczára atyja könyörgéseinek, rövidesen végzett vele. *Teljesen átvágta a nyakát atyjának s megcsönkítva hagyta az országúton.* Az apagyilkos fiut ma reggel vet- ték csak a csendőrök pártfogásuk alá.

A hágai udvarból.

Hága, ápril 16. Az anyakirályné Loóba utazott. Az a jelentés, hogy a királynő or- vosa egy szülészzsel tanácskozott, alaptalan. (M. T. I.)

A dél-afrikai háboru.

London, április 16. Kitchener jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Bruce-Hamilton ezrede 14-én este a standertoni ör- házvonathoz érkezett. A csapat Middel- burgtól dél felé végzett műveletei alatt megölt, megsebesített vagy elfogott 145 búr. (M. T. I.)

NYILTÉR.

Bárány Dezső

utóda

egyedül speciálista

hegedű és vonókészítő

Saját készítményű hegedűim!

Olasz és német hangversenyhúrok.

Mindennemű hangszerek nagy raktára

Nagyvárad, Fő-utca és Széchenyi-tér sarok (Rimanóczy-ház.)

Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖZGAZDASÁG.

Keresztény Szövetkezetek Országos Központja.

Iroda és raktár: Budapest, VIII. Mária-u. 19.

A szövetkezet célja: a) tagjait jóminőségű árukkal ellátni és őket a nagyban való vásárlás előnyeiben részesíteni; b) a keresztény hitel és fogyasztási szövetkezeteknek központul szolgálni, őket a megalakulásban kiképzettjei által, vala- mint a szükséges utbaigazítások megadásával támogatni, üzletkezelésüket ellenőrizni, az évi leltár és mérleg elkészítésében kívánatukra se-

gítségükre lenni, őket jogi tanácsokkal ellátni.

Egy üzletresz értéke: 100 korona. Üze- részek jegyzését bármikor elfogadja az Igaz- gatóság.

A kik keresztény fogyasztási szövetkezetet akarnak alakítani, forduljanak egyenesen a Keresztény Szövetkezetek Országos Központ- jához. A szükséges nyomtatványokat azonnal megküldik.

Az Igazgatóság tagjai: *Zichy* Aladár gróf, elnök; dr. *Boromissa* Tiber praelatus, dr. *Giesswein* Sándor kanonok, dr. *Gyürky* Odön, *Majláth* Géza gróf, *Majláth* György gróf, dr. *Major* Ferenc orsz. képviselő, dr. *Nagy* Sándor, *Páder* Rezső, *Szentiványi* Károly, ifj. *Zichy* János gróf, dr. *Zlinszky* János.

A Sebes-Körözs társulat közgyűlése.

A Sebes-Körözs víz-zabályozó és árm- tesítő társulat ápril hó 26-án délután 3 órákor tartja közgyűlését. Előzetesen délelőtt a választ- mány tartja meg ülését.

Jönnék a cserebogarak. Gazdák és kertészek résen legyenek, mert ez év tava- szan van a cserebogarak megjelenésének ideje. A kiknek gyümölcsstermő fája kedves, vagy növényzetét kimélni akarja, a ki azt óhajtja, hogy a cserebogarak minél kevesebb kárt tegyenek, hogy a gyümölcs termést már virágjában ne tegyék tönkre, az rendezkedjék be jó előre a cserebogaraknak irtására.

Buza árak és társai

Társai jelentése

Magyarországon

Helyi árak

Budapest, április 16.

Buza októberi	8 01
Buza áprilisi	8 99
Tengeri	5 16
Rozs okt	6 53
Zab ápr	6 16
Káposzta	

Értéktáblázat

Budapest, április 16.

Osztrák hitel	697.-
Magyar hitel	701.-
Államváltás	
Rómaiuralkodó	509 50
Magyar jelölés	472.-
Salgóújvári	
Wagon-kölcsön	

Hivatások árfojtamok

Budapesti áru- és értéktáblázat 1902. április 16-án

Magyar aranyjárdék 4%	119,85
Magyar koronajárdék	97,50
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,3%	120.-
Magyarvasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100,60
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	120.-
Magyar föld-mermentesítési kötvény 4%	97,30
Balmóréti loc. mezei kővény	100,60
Horvát-szlavonföldtelehermentési kötvény	96,50
Magyar ügyvezetési-örvény-kötvény	208.-
Tisztabál. községi sz. községi községi községi	164,25
Osztrák járadékpapír	101,40
Osztrák járadék ezüstben	101,25
Osztrák járadék aranyban	124.-
Osztrák korona járadék	99,40
Osztrák államsorony	163.-
Osztrák magyar bank részvény	15,93
Magyar hitelbank részvény	693.-
Osztrák hitelintézet részvény	677,75
Parisi visia	95,42
10 frankos arany (Napoleon)	11,08
Németvárosi arany	117,82
London visia	240,20
10 márkás arany	23,45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Darvassy Károly

czipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utca 422. sz.
(Weisz Károly-féle ház.)

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni a mai kor minden igényeit kielégítő **uri és női**

czipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkák a leg- lelkiismeretesebben és mindenkor a m. t. közön- séget teljesen kielégítőleg készíttetnek.

Mindennemű hibás lábakra a legkényel- mesebb czipők állittatnak elő.

Megrendelések gyorsan és pontosan esz- közöltetnek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt kényelmes czipő felküldése elegendő.

100

Tisztelettel

Darvassy Károly,
czipész.

STROHMAYER PÁL

áruháza,

Nagyvárad, Szt. László-tér 1., kishidfő.

A volt Kunz József és Társa cég helyiségében. Bejárat a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

Elsőrendű vászon és fehérnemű üzlet.

Valódi rumburgi vásznak gyári raktára.

Férfi és női fehérnemű vállalat.

Menyasszonyi kelengyék

200 koronától 10.000 koronáig.

Teljesen ujonnan berendezett nagy szőnyeg osztály.

Mindennemű futó és pamlag szőnyegek, ágy és asztal terítők, szövet és csipke függönyök stb. a legújabb divat szerint minden igénynek megfelelő minőségekben, a **legolcsóbb árak mellett.**

Paplan és matracz vállalat.

Szolid szabott árak, pontos kiszolgálás!

Flegman Armin divatterme, N.-Várad, Bémer-tér.

Állandó raktár

legjobb gyártmányu pamut és czérnavásznakban.

1 vég finom vászon	— —	8.50
1 vég kitűnő Chiffon	— —	5.80
1 6 személyes teríték	— —	1.80
1 vég prima Canavász	— —	5.80

Női fehéreneműek

legegyszerűbbtől a legdiszesebbig

1 kitűnő női ing	— —	98 kr.
1 szép női nadrág	— —	75 kr.
1 fehér diszes szoknya	— —	2.20 kr.

Menyasszonyi kelengye

minden kivételben

500 forinttól 3000 forintig.

Paplanok és függönyök minden árban és minőségben, ugyszintén mérték után 24 óra alatt.

Férfi fehéreneműek

mérték után.

1 kész nagyon jó ing	— —	1.30
1 kész legjobb ing	— —	2.10
Batist, Zephir és Tourista ingek legolcsóbban.		

Legnagyobb raktár

kész női és leányfelöltőkben.

1 Kabát	— — — — —	4.40 kr.
1 Gallér	— — — — —	1.75 kr.
1 Paletot	— — — — —	10.— frt.

Óriási választék

SELYEM BLOUSOKBAN

1 Selyem Blouse	— — —	6.65
-----------------	-------	------

Gyári raktár

N A P E R N Y Ő K B E N.

1 selyem napernyő	— — —	1.65
-------------------	-------	------

Legujabb csipkegallérok.

1 Csipkegallér	— — —	98 kr.
----------------	-------	--------

Különlegességek ruhadiszekben

mindennemű csipkék, selyemszallagok, bársonyszallagok, gombok, gyöngy és paszománydiszek, zsinórdiszek, szabókellékek legjobb minőségben és szolid olcsó árban.

Ruhaszövetek,

Tenniskelmék, fekele és crém szövetekben, francia mosószövetek és Batistokban kizárólagosan csak a legjobb minőségűek és kimondott ujdonságok.

Finom angol szövet

1 ruba 6.50

Közönségesebb szövet

1 ruba 2.25

Fekete ruhakelmék

kezesség mellett.

1 ruhára — — — 4 frt.

Fekete selymek

óriási választékban.

1 ruba — — — 10.50

Blous selymek

gyönyörű mintázattal.

1 blousra — — — 1.95

Szines ruhaselymek

Pongé, Chinc, Lyberti és más minőségekben folytonos ujdonságok.

1 rubára — — — 15 frt.

Női ruha szövetekből dus választék.

Szenzációs ujtítás!

Vászon és fehéreneműekből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékű vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művészesen kiállított hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán diszes keretért (passe parlon) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénziáram egy fénykép boont szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékű egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazár (színház) épület.

Női Blousokból dus választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat mérték után is készítünk.

TELEPHON.

HERCZEGH GYULA

TELEPHON.

rövidáru és férfi-divat üzlete

 Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz.

Van szerencsém a n. érdemű közönség tudomására juttatni, miszerint a Kunz József és Társa urak üzletének egy részét:

a rövidáru és férfi divat-osztályt

átvettem s azt a legujabb, legjobb és legszebb árukkal ujonnan berendeztem és saját bejegyzett czégem alatt tovább vezetem.

Nagy választéku áruim közül a következőket emelem ki. **csipkék, szalagok, himzések, pamutok, bélésáruk és szabó kellékek** és egyéb rövidáru czikkek. Nagy választék: **nyakkendőkben**, továbbá legyezők, illatszerek a legjobb minőségű és divatos **férfi ingek, gallérok és kézelők**, kézelő-gombok, nyakkendő-tűk és különféle **férfi divatczikkek és női diszkellékek**

Főtörékvésem leend előzékeny, pontos kiszolgálás,

— j u t á n y o s s z a b o t t á r a k —

és jó áruk által a n. é. közönség szíves pártfogását kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

HERCZEGH GYULA.